

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

11. Frater ex nostris Theologos idol. expugnat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

hominum ad ægros humilis aditus, cui nihil simile suis in sectis ob-
 seruarent: ad hæc dabatur opera ut iidem sodales in occasiones sub-
 itas in promptu tenerent; modum formamque ritè baptizandi, nam
 magno numero censerent quibus pronius nihil erat quàm Chri-
 sto credere, & baptismo tingi; sed tenebantur vinculis pessimæ con-
 suetudinis, & imbecillæ voluntatis quæ mortis vicinæ validiori metu
 dissoluta exhibebant illos baptismo idoneos. Optassent complures
 Christi legem integrè persuasi, ethnice viuere, & mori Christianè:
 opem rebus afflictis nostro in templo implorabant, referebantque
 prodigiosis subindè curacionibus; nec omittebant postea debitas bene-
 ficio gratias, sed iubebant filios ad Christi Saluatoris effigiem orare,
 illamque accensis facibus & odoro suffitu venerari. Discreuit tamen
 Nanchini hoc anno 1622. seruos suos ab alienis Deus. Grassans enim
 Boa pestiferis papulis, pænè omnes necauit Ethnicorum infantes, Chri-
 stiani suos, aquæ lustralis haustu exiguo seruauerunt. Magnam quidem
 illuc iacturam fecimus, Chiutaisi Ignatij morte, cui profectò debet
 quamplurimum & Societatis & Christianismi per Sinarum Regnum
 fundatio. Ciamicij oppido tractus Nanchinensis piè vitam clausit,
 quam ab Exercitijs S. Ignatij, ex principiis æternis daxerat innocen-
 tem: multos huic nobis Deus substituit in magnum fidei splendorem.
 Vnum cuius maiores armorum gloria nobilitauerat pellendis barbaris
 extra Sinas, octogenario proximum; & tunc etiã suorum dignitate
 illustrem; huic Vagnonius ex baptismo, Pauli indidit nomen, Deus de
 Pauli in Christum amore, & præclaro exemplo partem non minimam,
 alterum Hiu Ioannem, eius aulæ Cancellarium; & Cham Thomam
 Doctorem, inter admonitores Regis, Magistratum gerentem, olim
 Riccio carum, & mente Christianum; tunc ita in omnes à Vagnonio
 versatam partes ut de vxoribus duabus alteram ad suos remitteret, al-
 teram sibi honestis nuptiis copularet. Auctoritatem Christiana legis
 huius vici claritas in tantum extulit, ut præter plurimos omnis Ordinis
 Literatos tractura fuerit tres eius Collegas, omnesque Taolios
 qui supremus est eius aulæ Senatus, nisi polygamos inolita retinuis-
 set velania, quidam tamen ex ijs lustrandos baptismo filios dedere; con-
 uulere nonnulli ad templi fabricam. Christianismo fauerant vniuersi.
 Hæc dum secundis aguntur statibus inter nobiles Nanchinen-
 ses; auxit pariter in luce populi, sacrae fidei nomen confidentia stoli-
 da Ciacumorum, (constat ea secta ex idololatriis) qui aut indignati
 Deos suos comburi aut verecundati eorum contemptum, ausi sunt cer-
 tamine publico cum lege Christiana idololatriam committere, serua-
 tum huc vsque ab aduenis ad vitandos tumultus silentium, interpreta-
 ti dissidentiam, & timiditatem; nunc sua prouocatione, ius defensionis
 cum nobis imponerent. Fuit pleno utrimque æmularum auditorio
 disputandum. Producere illi Theologam suorum turbam: nostri fra-
 trem nostram Sinensem solum, sed pridem exercitum ad fallacias co-

9.
 Infantes
 aqua lustr.
 sanant.

10.
 Chiutaisi
 Ign. mors
 pia.

11.
 Frater ex
 nostris The-
 ologos idol.
 expugnat.

rum, absurdi, & pugnantiae conuincendas. Hic primis petitionibus, doctrinae illorum singula tentare firmamenta, quae seorsim vltro facti sua cogebatur; coniuncta nequibant concedere, quod ea inter se pugnarent; dissimulare illi angustias, quibus premi se illicò sentire, vociferari audaciùs quò peiùs arctabantur; demùm alius alium intereipere dicentem, loqui omnes velle, nemo quid vellet satis scire, secum ipsi pugnare, mutuisque se inuicem salibus, & conuitiis mordere, frater ex aduersario spectator, tacitus, & silens, eorum discordia vincere, & quaecumque illi vicissim inter se arguerent, & damnarent iis in Christianismi laudem & triumphum frui. Spreti ergo à suis, & dum deuoti abiere, cautique in posterum dormientibus canibus barbam conuellere, nec iustos quietem tenere Christianos, timiditatis accusare. Sed his huius aui annis duobus vndecimo, & duodecimo, Nanchinum maius nihil protulit quàm apertos Euangelio aditus in Prouinciam Cechianam, à Pechinensi, & Nanchinensi, Regni primariam, & ipsam quondam sub Sungæ Regibus regni caput; aliquantò tunc minorem dignitate; cœtera propemodùm æquale, viris, vrbibus, naturæ beneficiis, artibus, opulentiâ illustrem, quàm orize, ac ferici tùm crudi, tùm facti, quæ Regi pendit millionibus innumerata xata pondera testantur. Iaponiæ ad ortum obiacet; in eam horis viginti quatuor, si ventus adspiret traicit. Hanc eum habet metropolim, Marci Pauli, vt ferunt Quinsaium; vtrumque res sit; Hanc eum Sinæ, terræ dicunt paradisum, atque vt cœlum Deos suos sic Hanc eum ciues, suos beare: in plana distenditur delitiis omnibus pinguis; Cratamo anni leuca integra lato ad austrum alluitur; ad occasum lacu aquas suas in vallem deponente cinctam amenissimis collibus; latè ambitus miliarium quadraginta, palatiis, templis, sepulchris, horis, cœnobiis, musæis coronatur, contineturque firmo e selectis lapidibus aggere, qui viam circum euntibus siccam præstat & commodam; vrbis amplitudo, forè Nanchino inferior, verùm suburbia si addas incredibile dictu, visu tamen testatum, miliaria centum amplectitur; multas, præter vsum, Sinis omnibus communem ædes tollit in altissimam contignationem, riuus ex lacu, & flumine in vrbem deducti euntque suburbana, millibus aliquot pontium iunguntur. Aedificiis splendet, numero, & magnitudine operum superbis, tùm profanis, tùm sacris, adeoque etiam Saracenorum fanis. Frequentatur, Maio, & Martio peregrinantium ad idola concursu; qui dies exigunt ad genua Deorum noctes, in expilandis ciuium domibus, turres illic videntur quatuor, quales aliàs retuli, nouem Ordine contignationum in altum e ductas; arcus item illi quos diximus ex elaborato marmore trecentis, & peritæ architectonices iustis ex regulis constructi. Vrbis medium mons factitiùs tenet, ex quo eminet templum ingens, custodi vrbis Spiritui, Cimo Hoamo sacrum; templo inferior, columnis innumerasibus ligneis incumbens turris horologium sustinet, Saraceni vt ferunt præsentem

11.
Cechianæ
Prouin. &
Quancei
opes, & mul-
titudine.